Maksukorralduse seaduse, rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse ning tsiviilkohtumenetluse seadustiku ja täitemenetluse seadustiku rakendamise seaduse muutmise seadus

§ 1. Maksukorralduse seaduse muutmine

Maksukorralduse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 46^1 lõike 1 punkti 5 täiendatakse pärast tekstiosa ”korralduse andmise õiguslik” tekstiosaga ”ja käesoleva seaduse § 61 lõikes 2 nimetatud faktiline”;

2) paragrahvi 61 lõike 1 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
”Maksuhalduril on õigus nõuda kolmandatelt isikutelt teavet, sealhulgas krediidiasutustelt pangasaladust sisaldavat teavet, et kindlaks teha maksumenetluses tähendust omavad asjaolud.”;

3) paragrahvi 61 täiendatakse lõikega 3^2 järgmises sõnastuses:
”(3^2) Täitmisregistri infovahetuskanali kaudu on Maksu- ja Tolliametil õigus esitada korraldusi järgmiste andmete nõudmiseks:
1) konto olemasolu;
2) konto saldo;
3) konto väljavõte;
4) kontot kasutama volitatud isikud;
5) konto omaniku tegelik kasusaaja;
6) hoiulaeka olemasolu.”.

§ 2. Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse muutmine

Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 51 lõike 1 esimest lauset täiendatakse pärast tekstiosa ”Rahapesu Andmebüroo poolt käesoleva seaduse” tekstiosaga ”§ 54 lõike 1 punktides 1, 8 ja 9 sätestatud ülesandeid täites tehtud päringutest ning”;

2) seadust täiendatakse §-ga 55^1 järgmises sõnastuses:
”**§ 55^1. Täitmisregistri infovahetuskanali kaudu edastatav ettekirjutus**
(1) Rahapesu Andmebüroo esitab käesoleva seaduse § 58 lõikes 1^1 nimetatud teabe nõudmiseks täitmisregistri infovahetuskanali kaudu elektroonilise ettekirjutuse, milles peavad sisalduma:
1) Rahapesu Andmebüroo nimetus ja registrikood;
2) ettekirjutuse adressaadi registrikood;
3) selle isiku nimi või ärinimi ning isikukood või registrikood, kelle kohta teavet nõutakse, nende puudumise korral füüsilise isiku sünniaeg või muud isiku identifitseerimist võimaldavad andmed;
4) elektroonilise ettekirjutuse tegemise kuupäev;
5) elektroonilise ettekirjutuse õiguslik alus;
6) viide käesoleva seaduse § 55 lõikes 2 nimetatud dokumendile.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ettekirjutusele ei kohaldata haldusmenetluse seaduse § 55 lõikes 2 nimetatud kirjaliku vormi nõuet ega käesoleva seaduse § 55 lõikes 4 sätestatut.";

3) paragrahvi 58 lõiget 1 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:
"Rahapesu Andmebürool on õigus saada põhjendatud kahtluse alusel algatatud menetluse raames rahapesu ja terrorismi rahastamise ning nendega seotud kuritegudele viitava teabe analüüsimiseks ja kontrollimiseks, rahvusvahelise sanktsiooni või Vabariigi Valitsuse sanktsiooni eesmärgi saavutamiseks ning käesoleva seaduse nõuete rikkumise kahtluse korral algatatud väärteomenetluses ettekirjutuse alusel pangasaladust sisaldavat teavet, sealhulgas pangakonto väljavõtteid, et täita § 54 lõike 1 punktides 1 ja 8–10 sätestatud ülesandeid.";

4) paragrahvi 58 lõige 1^1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
"(1^1) Rahapesu Andmebürool on õigus saada põhjendatud kahtluse alusel algatatud menetluse raames rahapesu ja terrorismi rahastamise ning nendega seotud kuritegudele viitava teabe analüüsimiseks ja kontrollimiseks ning rahvusvahelise sanktsiooni või Vabariigi Valitsuse sanktsiooni eesmärgi saavutamiseks ettekirjutuse alusel täitemenetluse seadustiku §-s 63 nimetatud täitmisregistri infovahetuskanali kaudu käesoleva seaduse § 81 lõigetes 1^1–1^5 nimetatud andmeid, et täita käesoleva seaduse § 54 lõike 1 punktides 1, 8 ja 9 sätestatud ülesandeid. Täitmisregistri infovahetuskanali kaudu edastatud päringule märgitakse ka ettekirjutuse number.";

5) paragrahvi 58 täiendatakse lõikega 1^2 järgmises sõnastuses:
"(1^2) Rahapesu Andmebüroo teavitab isikut tema kohta tehtud pangakonto väljavõtte päringust, kui päring tehti käesoleva paragrahvi lõike 1^1 alusel täitmisregistri infovahetuskanali kaudu või pangakonto väljavõte saadi käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ettekirjutuse alusel. Isikut teavitatakse pärast nelja aasta möödumist pangakonto väljavõtte saamise päevast arvates. Rahapesu Andmebüroo võib teavitamise edasi lükata kuni kahe aasta võrra, kui käesoleva seaduse § 60^1 lõikes 1 sätestatud andmesubjekti õiguste piiramise alus jätkuvalt esineb.";

6) paragrahvi 58 lõike 2 teine lause loetakse kolmandaks lauseks ja lõiget täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:
"Pangasaladust, sealhulgas pangakonto väljavõtteid, sisaldavat teavet on ettekirjutuse adressaat kohustatud Rahapesu Andmebüroole andma põhjendatud kahtluse alusel algatatud menetluse raames rahapesu ja terrorismi rahastamise ning nendega seotud kuritegudele viitava teabe analüüsimiseks ja kontrollimiseks, rahvusvahelise sanktsiooni või Vabariigi Valitsuse sanktsiooni eesmärgi saavutamiseks ja käesoleva seaduse nõuete rikkumise kahtluse korral algatatud väärteomenetluses, et Rahapesu Andmebüroo saaks täita § 54 lõike 1 punktides 1 ja 8–10 sätestatud ülesandeid.";

7) paragrahvi 58 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:
"(5) Rahapesu Andmebüroo määrab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ettekirjutuses ja lõike 1^1 alusel antavas elektroonilises ettekirjutuses pangakonto väljavõtte ajavahemiku ning andmekoosseisu, mis on vajalikud konkreetse menetluse eesmärgi saavutamiseks. Pangakonto väljavõtet võib nõuda üksnes juhul ja ulatuses, milles menetluse eesmärki ei ole võimalik saavutada konto olemasolu, konto omaniku või muude isiku õigusi vähem piiravate andmete saamisega.";

8) seadust täiendatakse §-ga 58^1 järgmises sõnastuses:
"**§ 58^1. Isikuandmete töötlemine Rahapesu Andmebüroos**
(1) Rahapesu Andmebürool on käesolevas seaduses sätestatud ülesannete, samuti välislepingust või Euroopa Liidu õigusaktist tulenevate ülesannete täitmiseks õigus töödelda isikuandmeid, sealhulgas üldsusele suunatud või avalikest allikatest kättesaadavaid isikuandmeid ning teatamiskohustuse täitmise käigus Rahapesu Andmebüroole esitatud eriliiki isikuandmeid.

(2) Rahapesu Andmebüroo töötleb isikuandmeid, järgides isikuandmete kaitse seadusest tulenevat isikuandmete töötlemise korda ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/679, muu hulgas rakendades kõiki nimetatud seaduse §-s 43 ja nimetatud määruse artiklis 32 sätestatud asjakohaseid turvameetmeid.";

9) seadust täiendatakse §-ga 59^2 järgmises sõnastuses:
"**§ 59^2. Andmete säilitamine Rahapesu Andmebüroo andmekogus**
Rahapesu Andmebüroo andmekogus säilitatakse andmeid järgmiselt:
1) järelevalve ja tegevuslubadega seonduva tegevuse käigus kogutud andmeid ja dokumente kümme aastat järelevalvemenetluse lõppemisest või väljastatud tegevusloa kehtivuse lõppemisest arvates;
2) andmetöötluse logisid kümme aastat päringu või kande tegemisest arvates.";

10) paragrahvi 59^2 täiendatakse punktidega 3–5 järgmises sõnastuses:
"3) Rahapesu Andmebüroo andmekogusse kantud andmeid ja dokumente isiku kohta kümme aastat menetluse lõppemisest arvates;
4) Rahapesu Andmebüroo andmekogusse kantud füüsiliste ja juriidiliste isikute pangakonto väljavõtteid viis aastat väljavõtte saamisest arvates;
5) rahvusvahelise infovahetuse kaudu saadud andmeid andmete päritoluallikas nimetatud piirangute kohaselt, kuid mitte kauem kui kümme aastat menetluse lõppemisest arvates.";

11) seadust täiendatakse §-ga 60^1 järgmises sõnastuses:
"**§ 60^1. Andmesubjekti õiguste piiramine andmetega tutvumisel**
(1) Rahapesu Andmebüroo piirab andmesubjekti õigusi, kui piiramata jätmine:
1) takistab või kahjustab kuriteo avastamist ja tõkestamist;
2) kahjustab teise isiku õigusi ja vabadusi;
3) on vastuolus rahvusvahelise koostöö raames käesoleva lõike punktides 1 ja 2 sätestatud huvide kaitseks kehtestatud piirangutega.
(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhtudel piirab Rahapesu Andmebüroo andmesubjekti õigust:
1) saada teada oma isikuandmete töötlemisest, sealhulgas sellest, milliseid isikuandmeid töödeldakse, samuti töötlemise eesmärki, õiguslikku alust, ulatust ja põhjust;
2) saada teada, kas tema isikuandmed on edastatud Rahapesu Andmebüroo ülesandeid täitvale välisriigi asutusele, välisriigi õiguskaitse- või järelevalveasutusele või rahvusvahelisele organisatsioonile või institutsioonile;
3) saada teada, kas tema isikuandmete parandamisest on isikuandmete vastuvõtjat teavitatud;
4) nõuda oma isikuandmete töötlemise piiramist ja esitada vastuväiteid oma isikuandmete töötlemise kohta;
5) saada teada oma isikuandmetega seotud rikkumisest.
(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud andmete avaldamise piiranguid kohaldatakse ka isikuandmete suhtes, mis on saadud Rahapesu Andmebüroo ülesandeid täitvalt välisriigi asutuselt, välisriigi õiguskaitse- või järelevalveasutuselt või rahvusvaheliselt organisatsioonilt või institutsioonilt.
(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud andmesubjekti õigusi piiratakse kuni käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud aluste äralangemiseni.
(5) Andmesubjekti pöördumise korral selgitatakse andmesubjektile tema õiguste piiramise põhjusi ja need põhjused dokumenteeritakse. Rahapesu Andmebüroo teavitab andmesubjekti võimalusest teostada oma õigusi Andmekaitse Inspektsiooni kaudu. Juhul kui andmesubjekt seda võimalust kasutab, teavitab Andmekaitse Inspektsioon andmesubjekti järelevalve tegemise faktist ja õigusest kasutada täiendavaid õiguskaitsevahendeid.";

12) paragrahvi 64 lõiget 1 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:
”Rahapesu Andmebüroo tehtav järelevalve on riskipõhine ning järelevalvetoimingute sageduse ja rakendatavate meetodite puhul arvestatakse järelevalvesubjekti suurust, tegevuse laadi, ulatust ja keerukust, lähtudes proportsionaalsuse põhimõttest.”;

13) paragrahv 66 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
”**§ 66. Järelevalve tegija õigused**
(1) Järelevalve tegijal on õigus kontrollida kohustatud isikute asu- ja tegevuskohta. Järelevalve tegijal on õigus kontrollitava isiku esindaja juuresolekul siseneda kohustatud isiku valduses olevasse hoonesse ja ruumi.
(1^1) Rahapesu Andmebüroo alustab kontrolli, teatades sellest kohustatud isikule. Teates märgitakse kontrolli eesmärk, ulatus, kontrollitava perioodi pikkus ja kontrollimise aeg. Teade edastatakse kohustatud isikule hiljemalt kolm tööpäeva enne kohapealse kontrolli algust, välja arvatud juhul, kui etteteatamine ohustaks kontrolli eesmärgi saavutamist.
(2) Kohapealse kontrolli käigus on järelevalve tegijal õigus:
1) piiranguteta uurida vajalikke dokumente ja andmekandjaid, teha nendest väljavõtteid, ärakirju ja koopiaid, saada kohustatud isikult nende kohta selgitusi ning jälgida tööprotsesse;
2) saada suulisi ja kirjalikke selgitusi kontrollitavalt kohustatud isikult ning tema juhtorgani liikmetelt ja töötajatelt.
(3) Järelevalve tegijal on õigus nõuda kohustatud isikult kontrollimiseks vajalikku teavet kohapealse kontrolli käigus ja ka kohapealset kontrolli tegemata.
(4) Rahapesu Andmebürool on õigus käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud teavet küsida ettekirjutusega.
(5) Rahapesu Andmebürool on õigus esitada järelevalve tegemiseks vajalike andmete saamiseks päringuid ja saada andmeid riigi, kohaliku omavalitsuse ning avalik-õigusliku isiku andmekogust vastavalt õigusaktides sätestatud korrale.”;

14) paragrahvi 68 lõike 1 teises lauses asendatakse sõna ”haldusjärelevalve” sõnaga ”järelevalve”;

15) paragrahvi 68 lõike 3 teises lauses asendatakse sõna ”haldusjärelevalveasutusele” sõnadega ”järelevalve tegijale”;

16) paragrahvi 68 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:
”(5) Rahapesu Andmebürool on kontrolli tulemuste alusel õigus ettekirjutusega kohustada kontrollitavat kõrvaldama järelevalvemenetluse käigus tuvastatud puudused ettekirjutuses määratud tähtaja jooksul.”;

17) paragrahvi 69 täiendatakse lõigetega 1^1 ja 1^2 järgmises sõnastuses:
”(1^1) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 kirjeldatud kontrolli raames teeb Andmekaitse Inspektsioon regulaarset järelevalvet Rahapesu Andmebüroo poolse konto väljavõtte andmete töötlemise seaduslikkuse üle.
(1^2) Käesoleva paragrahvi lõigete 1 ja 1^1 kohast kontrolli tegeva teenistuja suhtes, kellele tuleb anda ligipääs Rahapesu Andmebüroo andmekogu andmetele, kohaldatakse käesoleva seaduse § 61 lõikes 2 sätestatut.”;

18) paragrahvi 81 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
”(1) Krediidi- ja finantseerimisasutus, kes on kliendile avanud maksekonto (edaspidi *konto*), millele on väljastatud IBAN-kood, või üürinud hoiulaeka, teeb täitemenetluse seadustiku §-s 63 nimetatud täitmisregistri infovahetuskanali kaudu Rahapesu Andmebüroole kättesaadavaks käesoleva paragrahvi lõigetes 1^1–1^5 nimetatud andmed.”;

19) paragrahvi 81 lõiget 1^4 täiendatakse punktidega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:
”4) saldo;
5) konto väljavõte.”;

20) seadust täiendatakse §-ga 118^7 järgmises sõnastuses:
”**§ 118^7. Paragrahvi 58 lõike 1^2 rakendamine**
Käesoleva seaduse § 58 lõiget 1^2 rakendatakse päringute suhtes, mis on tehtud eelnimetatud sätte jõustumisest arvates.”.

§ 3. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku ja täitemenetluse seadustiku rakendamise seaduse muutmine

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku ja täitemenetluse seadustiku rakendamise seaduse § 11^9 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:
”(3) Rahapesu Andmebüroo andmekogu peab vastama täitemenetluse seadustiku § 63 lõike 2 teises lauses nimetatud tingimusele hiljemalt 2027. aasta 1. juulil.”.

§ 4. Seaduse jõustumine

Käesoleva seaduse § 2 punkt 10 jõustub 2027. aasta 30. juunil.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 28. oktoober 2026